

példánya Széchenyi sajátkezű aláírása és ezen ajánlásával: »M. gróf Esterházy Károlynak szíves barátsággal«. Igen becses a »Széchenyigyász« jelzésű gyűjtemény, mely időrendben tartalmazza a hatóságok, egyházak, intézetek, egyesületek, magánosok stb. részvétiratait, melyeket Széchenyi családjához intéztek. Széchenyi több levele, a halálakor kiadott gyászjelentések s a vele foglalkozó irodalomnak java része alkotják a Széchenyi-múzeum könyvtári részének többi anyagát. Ezenkívül nagyszámú arckép, metszet, s különböző ereklyék szolgálnak a nagy férfiú sokoldalú tevékenységének és korszakalkotó pályafutásának illusztrálására. (—ó.)

A tizedes bibliografiai rendszer hívei kétség nélkül nagy örömmel fogadták a brüsszeli nemzetközi bibliografiai intézet legújabb kiadványát, a tizedes osztályozás kézikönyvét. (*Manuel de la Classification bibliographique décimale. Exposé et règles.* Bruxelles. Institut international de Bibliographie. 1898. 80 l. 8-adrét.) Tizenöt fejezetben tárgyalja ez a kézikönyv a már többször ismertetett osztályozási rendszer különböző kérdéseit. Utasításokat ad arra, hogy miként kell egyes szakok újabb és újabb részletezéseit keresztül vinni. Megjelöli a szempontokat, melyek az osztályozási számmal kifejezhetők, úgy hogy ez a szám egymagában a legkülönbözőbb irányokban is meghatározza az egyes műveket. S mind e fejtegetéseket példákkal magyarázza. Azt hisszük, hogy ez a legajánlatóbb segéd-eszköz azok számára, a kik a tizedes osztályozással methodikusan és gyakorlatilag meg akarnak ismerkedni. (e.)

A gyöngyösi glosszák kódexe. Az a kódex, melyben a gyöngyösi glosszák fenn maradtak, kis nyolczadrétű papiros kézirat. Blaho V. ferenczes atya gondosságának köszönjük, hogy a kódex a mult század izlésével bérbe van kötve. A bekötött kódex hátulsó lapján ez a felírás van: »Codex MS Statuta Antiqua in Athya. continens.« A kódex tartalmának legfőbb, s magyar nyelvi szempontból legbecsesebb darabja valóban az a rész, a hol az 1499-dik évi atyai konstitúciók vannak leírva. Maga a kódex azonban gyűjtélkes munka. Az összesen 174 a/b lapra terjedő kéziratban más, kulturtörténetileg is becses dolgok vannak. Blaho V. a bekötéskor a kézirat elejére a kódex különböző cikkeit röviden összefoglalva, ezt írta: »Codex MS. continet: Fragmenta actorum capituli a. 1513. in Visegrad, cum notatiunculis de incendio Bathoriensi a. 1513. et bello rusticorum a. 1514. duce Georgio Zékely. Constitutiones familiae Hungariae observantium, cura vicariali fratris Osvaldi de Lasko, in capitulo Athyensi 1499. editas, cum additionibus, probabiliter ex statutis Pakosiensibus, descriptas manu eujusdam fratris Ladislai a. 1512. Statuta capituli Budensis a. 1515. Ordinarium, seu coeremoniale fratrum minorum, a f. Emerico de Strigonio a. 1513. scriptum. Dubia super regulam fratrum minorum. Exhortationes ad religiosos, praesertim visitationis occasione, connotatas per f. Eme-

ricum de Strigonio, vulgo Esztergami, tum gvardianum conventus de Zántho (Szántó ad Tállyam, pertinentis ad custodiam Patakiensem) anno 1516., quo probatur, haec manuscripta ad eum pertinuisse.

Item: Modum visitationis, cum memoria fratrum *de Remethynch*. Formam obediencialis. modum induendi novitium; et mittendi discretum ad capitulum. Indulgentias, ut fertur, a Leone X. concessas. Responsa in capitulo Mantuae 1504. circa PP. Hungaros. Statuta capituli Budensis 1505. Demum capituli Jasbereniensis a. 1537. Compactus iterum Cassoviae anno 1785. quo iussu regio, regularium conventus superiorem ipsi sibi eligere coeperunt.«

Magából ebből a rövid tartalmi felsorolásból is látható, hogy a gyöngyösi glosszák kódexe a magyar szavakon kívül tartalmaz egyéb becses emlékeket is. Ide e becsesebb dolgok közé tartozik, Székely-Dózsa György lázadásáról szóló tudósítás, a szent-ferencz-rend különböző házainak történetére vonatkozó számtalan adat. — E pár sorral fel akartam hívni az érdeklődők figyelmét a gyöngyösi kódexre, magam ezuttal megelégszem annak a kijelentésével, hogy a *Cod. Ms. lat. Gyöngyösiensis* több kézírása. — E különbözően írt darabok közül a »Forma obediencialis«-t és a »modus induendi novitium, et mittendi discretum ad capitulum«-ot ugyanaz a kéz vetette papírra, a mely az általam közzétett gyöngyösi latin-magyar szótártörödékek nagyobb felét másolta. Ez az író az általam A.) írónak jelzett szerzetes. M. J.

Régi Magyar Könyvtár. A Heinrich Gusztáv szerkesztésében megjelenő nagybecsű vállalat megindulását és első négy kötetét jeleztük már e helyen. (M. Ksz., 1897. 110. l.) Addig is, míg behatóan ismertethető az egész gyűjteményt, felsoroljuk folytatólagosan az újabban megjelent köteteket. V. Poncianus históriája. Bécs, 1573. Kiadta *Heinrich Gusztáv*. 231 l. 1 frt. — VI. Gyöngyösi István, A család Cupidonak kegyetlenségét megismerő és annak mérges nyílaiktól kerülő tiszta életnek geniusza. A költő kéziratából kiadta *dr. Rupp Kornél*. 194 lap. 1 frt. — VII. Bessenyei György, A természet világa v. a józan okosság. A költő kéziratából első ízben kiadta *Bokor János*. 407 l. 1 frt 80 kr. — VIII. Dugonics András, Az arany pereczek. III. kiadás. Magyarázatokkal és szótárral kiadta *Bellaagh Aladár*. 368 l. 1 frt 60 kr. — IX. Balogh István, Ludas Matyi. Bohózat 3 felvonásban. Kiadta *Bayer József*. 96 l. 50 kr. — X. Mondolat. Dicsőhalom, 1813. Kiadta *Balassa József*. Két hasonmással. 109 l. 50 kr. — XI. Felelet a mondolatra, Pesten 1815. Kiadta *Balassa József*. Függelék: A mondolat és a felelet egykorú bírálatai és Somogyi Gedeon válasza a feleletre. 114 l. 50 kr. — XII. Telegdi Miklós pécsi püspöknek felelete Bornemissza Péter Fejtegetés című könyvére. Az 1580-iki kiadás után közrebocsátotta *dr. Rupp Kornél*. 172 l. 80 kr.